

Schaduw van klatergoud: Het lot in eigen hand

'Wijn. Nu.' Zijn barse stem klinkt ongeduldig vanuit de werkkamer. Het duurt even voordat ik me realiseer dat het bevel aan mij gericht is. Ik ben nog zo onwennig met mijn aanwezigheid in dit huis, dat ik mezelf er continu aan moet herinneren dat ik voor hem werk. Voor deze vooraanstaande man. Deze man die de stad zoveel goeds brengt. Zoveel doet voor zijn medemens. Die zo hoog in aanzien staat. Maar ook die man die ik zo iets vreselijks met dat arme meisje heb zien doen. Dat meisje van wie vervolgens niets meer vernomen is, behalve gefluister dat ze gevluucht is nadat ze onzedelijk gedrag had vertoond en hierop betrupt was.

Ik weet echter beter. Het was zij die in de rivier is gevonden. Toegetakeld. Verminkt. Ontdaan van haar gezicht. Van haar neus. Haar tong. Haar ogen. Haar borsten. De rest van haar vrouwelijkheid. Opengereten en achtergelaten om door de vissen en aaseters opgeruimd te worden. Dat is ook deze man. En dat is niet het enige. *Zij* heeft het me zelf verteld. Zij, de jonkvrouw door wie ik hier nu ben. Die het plan heeft bedacht om hem te ontmaskeren. Hem te stoppen. Deze vreselijke man. En ik ga haar helpen. Ik kan niet anders. Niet sinds er een prijs op mijn hoofd staat. Sinds het gruwelijke lot van dat arme meisje mij is aangewezen.

Ik doe precies zoals Pico mij verteld heeft. Ik pak het wijnglas en zet dit voor me op de tafel. Ik draai mijn lichaam er gedeeltelijk voor. Normaal gesproken is dit ontoelaatbaar, een bediende die zijn rug voor bereiding van drank of eten plaatst. Hij heeft al te veel op om het te merken. Zo zou het geval moeten zijn tenminste, zo is me verteld.

Ik hoor inderdaad geen opmerkingen of correcties, en schenk de karaf daarom leeg in het glas. Ondertussen voel ik met mijn hand in de zak van mijn vest. Het kleine flesje dat zich daar verbergt past bijna ongezien tussen mijn twee vingers. Ik wip met de nagel van mijn duim de stop eraf, en giet de inhoud bij de wijn.

'Moet ik soms tot morgen wachten?' De heer des huizes vindt duidelijk dat ik niet genoeg tempo maak. Snel pak ik het blaadje waarop zijn glas staat, en loop ik naar zijn bureau. Zo onzichtbaar mogelijk zet ik het glas naast hem. Bijna direct pakt hij het bij het voetje en neemt een slok. Dan kijkt hij me aan. 'Je zal moeten leren werken zoals we dat hier gewend zijn, jongen. Anders duurt het niet lang.'

Ik ontwijk zijn blik en loop achteruit richting het raam. Ik steek de kaarsen op de bijzettafels die het dichtst bij het raam staan aan. Eén lontje laat ik ongemoeid, precies zoals afgesproken. Dat zullen ze zien. Wie weet ik niet, maar dit was het teken, zo is me verteld. Ik verlaat het vertrek en spoed me naar de dienstkeuken.

Vanaf de houten bank in de keuken staar ik in het stervende vuur waarboven enkele uren geleden nog een ketel soep hing. Mijn slapen kloppen en mijn hart bonst in mijn borstkas. Ik span me tot het uiterste in om iets te horen. Tevergeefs, zo lijkt het. Tot ik plots een doffe dreun hoor. Al snel volgt gestommel. Schuivende meubelstukken en een glas dat rinkelt doorbreken de avondlijke stilte. 'Laat meneer met rust', hoor ik een stem roepen die de mijne zou kunnen zijn. Dan, nog voordat ik kan horen of er geluiden uit de dienstvertrekken komen, of er iemand gewekt is, voel ik plots een stevige hand om mijn schouders. De andere drukt een doek op mijn neus. Ik ben beslopen, en opnieuw heb ik niets doorgehad.

'Het spijt me', gniffelt hij vanuit de hoek van de kamer. Zijn toon is zangerig en exotisch, net als de inmiddels vertrouwde geur die om hem heen hangt. Pico.

'Je wordt verwacht. Beneden. Eerste deur in de hal. En dan de trap af.'

Ik probeerde de duizeligheid te negeren en stap uit bed. Schuifelend verplaats ik me naar de deur van de kamer. Ik draai deze open en stap de gang binnen. De omvang ervan lijkt de duizeligheid te verergeren. Ik zie meer deuren dan er vingers aan mijn handen zitten, en tel in ieder geval twee trappenhuizen. Waar ben ik in hemelsnaam beland?

'De eerste deur', hoor ik hem zacht zeggen. Opnieuw is hij me tot op slechts een voet genaderd. Opnieuw heb ik het ook pas door wanneer het lijkt dat hij dat wil.

De deur geeft toegang tot een donkere gang die ruikt naar vocht en toortsen. Het laatste laat zich verklaren door de aanwezigheid ervan aan de muren. Het eerste ongetwijfeld door de trap die na een aantal passen omlaag leidt.

Ik volg de stenen treden en richt me op de volgende toorts. Deze hangt een stuk verderop, op een punt waar de gang waarin ik me bevind naar rechts buigt. Ik volg de koude, vochtige wand en zie tot mijn verbazing een volgend stel treden in de duisternis afdalen. Het liefst zou ik omkeren. Mijn voorgevoel zegt me echter dat een dergelijke vlucht weinig kansrijk is. Zodoende vervolg ik mijn weg, terwijl ik hard mijn best doe het geklop van mijn slapen te negeren.

Zo bedompt en benauwend de gang is, zo wijds voelt plots de ruimte waar ik in sta. We moeten een eind onder de grond zitten. Ik ben namelijk veel treden afgedaald en de ruimte waar dit me toe heeft gebracht is meerdere mannen hoog. Aan de ruwe stenen muren hangt op verschillende plaatsen een brandende fakkel. Her en der hoor ik een verloren gedruuppel, alsof een laatste waterdruppel de ruimte probeert te ontvluchten. Het lijkt allemaal in het duister te gebeuren, daar waar de fakkels geen licht weten te schijnen. Verder is het bijna volledig stil. Drukkend stil, af en toe enkel onderbroken door een sissend geluid. Een geluid alsof er lucht ontsnapt uit een jute zak die ondersteboven in het water wordt gehouden. Een sissend, persend geluid. Nu mijn ogen wat gewend zijn aan het schemer kijk ik wat beter om me heen. Mijn ogen zien niets dat het geluid verklaart. Niets zien mijn ogen, tot ik naar boven kijk. Daar hangt hij.

Met zijn buik naar beneden en zijn armen en benen gespreid aan iets dat nog het meeste lijkt op een kruis hangt hij, de man die ik vanavond zijn wijn heb geschonken. Gebonden aan handen en voeten, en een ketting om zijn middel en om zijn bovenlijf. Zijn hoofd hangt los, maar doordat hij met een blik vol krankzinnige angst en woede mijn kant op kijkt, en daarvoor zijn nek inspant, hangt het geenszins slap naar beneden. Zijn ogen puilen uit. Hij sist, maar meer geluid volgt niet. Ik zie angst, verontwaardiging en woede. Bovenal zie ik paniek.

'Hij kan je niets doen.' Ik draai me verschrikt om. Ze stapt uit het duister dat één van de hoeken bedekt. 'Hij kan niemand meer iets doen. Die tijd is voorbij. Dankzij jou.' Ik kijk haar aan, maar durf niets te zeggen of vragen. Ze schrijdt mijn kant uit. Ik wil naar achteren stap, maar durf ook dit niet. Haar blik volgen is alles dat ik kan doen. Deze rust op hem. Op de man die boven ons bungelt. 'Je ziet het goed, Leopold. De jongen heeft me geholpen. De jongen die door jou niet meer over straat kan. De onschuldige jongen. Zoals zoveel onschuldigen door jou toedoen plots niet langer onschuldig leken. Die verdwenen. Opgepakt werden. Verminkt raakten. Overleden, vaak. Zovelen. Maar deze niet. Deze helpt jou stoppen. En niemand die hem daarna nog iets doet. Ze zullen namelijk denken dat hij heeft

geprobeerd jou te beschermen. Voor je gevochten heeft. En daarna meegenomen is, net als jij.' Het gesis lijkt luider te worden. Ik heb het idee dat hij zijn romp in mijn richting weet te richten. Dat hij ruimte heeft, ondanks zijn boeien. Ik doe een stapje achteruit.

'Maak je geen zorgen,' zegt ze. 'Het drankje dat je hem gaf heeft zijn lichaam nutteloos gemaakt. Hij kan niets meer doen.' Ze richt haar blik weer op de man. 'Ze zullen alles vinden. Je archieven. Je dagboeken. Iedereen die jij er ooit bij gelapt hebt, zal gevrijwaard worden. Voor de meesten te laat, maar dat is even goed beter dan als misdadiger moeten rusten. De misdadiger die jij van ze maakte. De misdadiger die je van hem maakte!' Haar blik landt op mij. Het vuur en gif dat ik in haar ogen zie, doet me mijn blik neerslaan. Hoe heb ik naar haar durven kijken? Waarom heb ik ingestemd? Hoe ben ik hierin beland? Hoe kom ik hier uit?

'Al jouw praktijken komen aan het licht. De handel in meisjes. Het misbruik. Je weeshuizen waaruit de meisjes die dertien werden zogenaamd naar hun nieuwe huis mochten. Ze belandden bij jou op het bureau, is het niet? Op je tafel. In je bed. Vastgebonden in de kamers van je ranzige vermaak, waar jij en je vriendjes van stand tijdens jullie feestjes jullie gore fantasieën botvierden op de arme meiden. En dan, als de arme schapen nauwelijks meer konden bewegen, niet eens meer konden snikken, dan naar je kelder, is het niet? Waar jullie je ranzige spelletjes doorzetten, maar nu met gloeiende poken en botte zagen. Hoeveel zijn er daar geweest, om vervolgens in stukken in de rivier te eindigen? Hoeveel, vraag ik je?' Haar stem gaat door merg en been, en lijkt de stenen muren te doen scheuren. Wat zij beschrijft geeft me kippenvel, maar de toon van haar stem doet me gewoonweg rillen.

Ik lijk niet de enige. Het gesis heeft niet langer boosheid in zich. Het is nu enkel een geluid van angst. Een antwoord is het echter niet. Dat kan het niet zijn. Er is namelijk ook geen antwoord op zulke weerzinwekkende vragen.

Ze recht haar rug en stapt resoluut naar de dichtstbijzijnde fakkel. Ze haalt deze van de muur en wijst ermee naar mij. 'Hier, hou vast.' Ik volg gelaten, en zie hoe zij naast de fakkelhouder aan de muur een hendel omlaag trekt. Er klinkt een geratel, en het lichaam van de man hangt plots nog maar een voet boven onze hoofden. Ze grist de fakkel uit mijn handen en houdt deze resoluut onder zijn buik. Ik hoor hem sissen, en ik hoor al snel zijn huid sissen. Een geur van verschroeid vlees dringt mijn neus binnen. Ik moet mijn best doen om niet over te geven.

'Hoeveel? Hoeveel arme meisjes. Kinderen nog? En hoeveel anderen. Mannen die hun huur niet konden betalen, en hun vrouw en dochters aan je verloren. Mannen die geen vrouw hadden, en daarom ledematen verloren. Onterechte aanklachten. Doodstraffen. De strop. De breekbank. Hoeveel, Leopold? En waarom? Voor jouw rijkdom. Jouw macht. Jouw genot en jouw plezier. Hoeveel?' Haar stem slaat over. Ik zie de furie in haar ogen, en raak volledig bevangen door angst. Ik zie hoe ze een laars uittrekt, de voet ontbloot en de toorts eronder houdt. De man hangt sissend in zijn boeien, terwijl zijn voet smelt tot een zwarte klomp. Het gesis wordt luider, waarna ik zie hoe de met angst gevulde ogen zich sluiten. Zij ziet het ook, gooit de toorts aan de kant en pakt een emmer met water die in een hoek staat. Resoluut gooit ze hem over hem heen. 'Jij blijft wakker. Flauwvallen is er niet bij. Niet voor jou, net zo min als dat er voor hen bij was.'

Ze loopt in de richting van de trap waar ik af ben gekomen, en pas nu zie ik dat er direct naast de opening waar deze de ruimte binnenkomt een kast staat. Zodra ze deze open doet, slaat de schrik voor hetgeen staat te gebeuren me om het hart. De kast is gevuld met potjes en flesjes met allerhande vloeistoffen en poeders. Ook hangt er gereedschap.

Veel gereedschap. Gereedschap dat ik niet kan, maar waarvan ik direct zie dat het gruwelijke doeleinden dient.

Ze pakt een mes en iets dat op een klem lijkt. Ze loopt naar de man toe en snijdt de verschroeide resten van stoffen rond zijn middel met grove bewegingen aan stukken. Ik zie hoe er lichaamsdelen geraakt worden, waardoor er al snel op verschillende plaatsen bloed begint te druppelen. Ze laat zich er niet door weerhouden en snijdt door, net zolang tot zijn geslacht er bloot en bebloed bij hangt. Ze opent de klem, waardoor de gruwelijke tanden van het ding zich ontbloten. Ze kijkt de man aan, en zet zonder twijfel de klem op zijn geslacht. Opnieuw een gesis.

Ze lijkt het nauwelijks op te merken, en loopt opnieuw naar de kast. Van één van de onderste planken pakt ze iets dat voor mij het meest wegheeft van een helm zoals soldaten dragen die de stadspoorten bewaken. Deze helm heeft aan het vizier echter een soort stalen pal zitten. Ook lijkt er een bit aan bevestigd te zijn. Ik heb gezien hoe de paarden die bij de hoefsmid worden gebracht dit dragen. Verder lijken er aan weerszijden grote spoelen geplaatst te zijn. Veren, misschien wel. Ik heb die bij geen soldaat gezien. Ik durf me niet af te vragen waar deze voor zijn.

Ze loopt naar hem toe en duwt de helm met grof geweld over zijn hoofd. Ze klapt het vizier dicht, waarna de stalen pal voor zijn mond hangt en richting zijn tenen wijst. De pal lijkt aan een scharnier bevestigd te zijn, en al snel leer ik waarvoor dit dient. Ze slaat de pal met onverwachte kracht in zijn mond. Ik hoor tanden breken. Opnieuw gesis. Ze trekt zich er niets van aan, en draait resoluut aan de spoelen aan de zijkant van de helm. De pal dringt zich in zijn gehemelte

'Ik zou de pal maar op zijn plaats houden, beste Leopold. Zodra deze in een andere hoek komt te zitten, of geen tegendruk van je tong meer krijgt, ontspannen de veren zich. Het vizier zal met zo'n klap openen, dat je bovenkaak en neus over je voorhoofd worden getrokken. Je hebt je lot dus in je eigen hand. Ik ben genadig, zo je ziet. Meer dan je verdient.'

Ze draait zich van hem af en kijkt me aan. 'Kom, we zijn klaar hier. Pico ruimt de rommel op.' Ik durf niet meer naar de man te kijken. Vooral durf ik het niet aan haar niet te gehoorzamen. Ik volg haar zodoende zodra zij richting de trap loopt. In mijn ooghoek zie ik iets wegschieten. Een rat. Ze ziet het ook, en lijkt mijn én zijn gedachten te lezen. 'Ja, die zitten hier ook. Ze zijn dol op bloed en vlees. Je hebt dus een keuze, Leopold. Laat de ratten hun werk doen, of de helm. Je hebt een keuze. Heb jij die aan hen geboden?'

Ze vervolgt haar weg, en ik volg de hare. Achter ons klinkt gepiep en gesis. Zachtjes hoor ik één van de ketting rinkelen. Nog meer gesis volgt. Dan hoor ik gekraak en gescheur, dat bijna gelijktijdig overstemd wordt door een metalige knal. Na alle weerzinwekkende geluiden van eerder, lijkt de stilte die hierop volgt het luidst.